

Razumevanje globine in širine "multikulturnega"

Aktivnost, ki se nanaša na globino in širino "multikulturnega", je zasnovana tako, da udeležence vključi v postopek definiranja "kulture" in preučevanje njene kompleksnosti. Posebej je primerna za delo s študenti.

Modul

• Zavedanje

Podmoduli

• Medkulturni vidiki

Velikost skupine

• Mala skupina

Trajanje

• Najmanj 1 ura

Ključne besede

definiranje kulture, multikulturalizem

Cilji

"Kultura" postane pogosto, zlasti v kontekstu razprave o multikulturalizmu ali raznolikosti, sinonim za "raso" ali "etničnost". Dejavnost odkriva meje tovrstne konceptualizacije in izziva pogoste predpostavke učiteljev o tem, kaj učenci prepoznavajo kot pomembne vsebine "kulturnega" v "večkulturnem".

Udeleženci

število ni določeno

Opis

tabla ali velika pola/list papirja

Material

Aktivnost ima več korakov. Za različne udeležence so primerne različne kombinacije teh korakov.

Metoda

Priprava na aktivnost je zelo enostavna. Potrebujete zgolj tablo ali velik list papirja. Na vrhu na sredino napišite "MULTIKULTURNO." Poskrbite, da bodo na tablo ali papir videli vsi vaši udeleženci. Aktivnost je sestavljena iz 7 korakov.

1. **Definicija "multikulturnega"**. Najprej podčrtajte predpono "multi" in udeležence vprašajte, kaj ta predpona pomeni. Njihovi odzivi bodo vključevali "številno", "raznoliko ali različno", "drugačno" in tako naprej. Vsem odgovorom pritrdite, nato povzemite. Ta del naj traja le nekaj minut. Nato se premaknite na "kulturno." Kaj pomeni ta izraz? Udeležence spodbudite, da poskusijo besedo "kulturno" opredeliti z dveh vidikov: 1. Opredelitev, za katero verjamejo, da bi lahko bila zapisana v slovarju. 2. Kaj beseda pomeni njim.

2. **Udeležence spodbudite, da razumevanje "kulturnega" raziščejo na globlji ravni.** Prosite jih, naj navedejo vse razsežnosti kulture, ki se jih spomnijo. Spodbudite jih k refleksiji na njihovo lastno kulturo in razsežnosti kulture, s katerimi se identificirajo. Obstaja več učinkovitih načinov, kako opraviti to nalogo. Udeleženci lahko vidike kulture naštevajo tako, kot se jih spomnijo (udeleženec prostovoljec jih lahko npr. zapisuje pod "MULTIKULTURNO"). Ali pa greste preprosto po prostoru, od človeka do človeka, in sprašujete po predlogih- na ta način v pogovor vključite vse udeležence.

Obstaja dobesedno nešteto razsežnosti kulture, kar se bo pokazalo tudi pri odgovorih. Najverjetneje bodo začetni odgovori podani takoj, nato pa se bo odziv znatno upočasnil. To se pogosto zgodi, ko so že naštetih nekateri bolj površinski vidiki kulture: glasba, hrana ipd. Udeležence spodbudite, da o tem, kako definirajo svojo kulturo, razmislijo na globlji ravni. Dopustite kratka obdobja tišine ali sami predlagajte nekatere globlje razsežnosti, kot so npr. verovanje, verstvo, vrednote, jezik, struktura družine ipd. Pomembno je, da na ta seznam uvrstite čim več predlogov. Zavedati se morate, da lahko ta del aktivnosti peljete v nedogled, kar nakazuje na kompleksnost "kulturnega." Poudarite tudi, kako so nekatere razsežnosti/dimenzije med seboj prepletene, in ponazorite, kako poenostavljeno je presojati nekoga na podlagi ene same kulturne dimenzije. Temu koraku namenite od 10 do 15 minut.

3. **Česa ni(mamo)?** Izkušnje kažejo, da udeleženci običajno ne omenijo številnih zanimivih dimenzij kulture ali identitete. Ironično je, da gre pri tem prav za tiste dimenzije, ki so najpogosteje povezane z multikulturalizmom, raznolikostjo in sorodnimi temami: rasa, spol, spolna usmerjenost, družbeni razred. Teh dimenzij *ne* dodajajte na seznam; če jih nihče ne bo predlagal, je to lahko iztočnica za pomemben pogovor. Če je vaša skupina ena izmed štirih (od petih) skupin, ki ene ali več teh dimenzij ne predlaga, to izpostavite in vprašajte, čemu se jih udeleženci niso spomnili. Spoznali boste, da je lahko to zanimivo izhodišče za naslednje korake. Pogosto se zgodi, da udeleženci razsežnosti in to, kako se opredeljujejo, naštevajo na podlagi lastnih izkušenj, zato jim vprašanja rase, spola ipd. ne pridejo neposredno na pamet. Če pa razsežnosti predlagajo glede na to, kako jih definirajo drugi ali kako oni definirajo druge, pa se na te razsežnosti praviloma spomnijo.

4. **Razvrščanje razsežnosti s seznama.** Naslednji korak je razdelitev naštetih razsežnosti v skupine, kar bo močno olajšalo zadnji korak v tej vaji. To omenite skupini. Omenite tudi, da boste uporabili "tri ravni kulture" Nitze Hidalga. Navedba tega modela je:

Hidalgo, N. 1993. Multicultural teacher introspection. V Perry, T. in Fraser, J. (Eds.) Freedom's Plow: Teaching in the Multicultural Classroom. New York: Routledge.

Hidalgove ravni vključujejo:

1. Konkretno: To je najbolj vidna in otipljiva raven kulture, ki vključuje najbolj površinske dimenzije, kot so oblačila, glasba, hrana, igre ipd. Ti vidiki kulture so pogosto tisti, okoli katerih se vrtijo večkulturni "festivali" ali "praznovanja".
2. Vedenjsko: Ta raven kulture pojasnjuje, kako definiramo naše družbene vloge, jezik, ki ga govorimo, in naše pristope k neverbalni komunikaciji. Vedenjska raven *odraža* naše vrednote. Vidiki, ki sodijo v to kategorijo, vključujejo jezik, spolne vloge, družinsko strukturo, politično pripadnost in druge razsežnosti, ki nas organizacijsko postavljajo v

družbo.

3. Simbolično: Ta raven kulture vključuje naše vrednote in prepričanja. Lahko je abstraktna, vendar je najpogosteje najpomembnejša raven v smislu tega, kako posamezniki definiramo sami sebe. Vključuje vrednostne sisteme, običaje, duhovnost, religijo, svetovni nazor, prepričanja, običaje ipd.

Na tablo ali list papirja, ki ste ga uporabili za zapisovanje razsežnosti kulture, zapišite kratke definicije teh ravni. Vsaki kategoriji posvetite nekaj minut razmisleka. Udeležencem dajte priložnost, da še naprej razmišljajo, kako se definirajo znotraj teh kategorij. Prosite jih, da nekaj sekund pregledujejo kategorije in razsežnosti. Skupaj vsako od razsežnosti razvrstite v eno od kategorij. Mogoče se glede določene razsežnosti ne boste mogli sporazumeti, kam jo uvrstiti; v tem primeru jo vpišite pod dve kategoriji.

5. **Doslednost v pojmovanju.** Ko ste razsežnosti razvrstili, spodbudite razpravo o povezavah, pomembnosti in doslednosti tega, kako ljudje definiramo sami sebe in druge.

Začnite s "konkretnim" in nadaljujte po seznamu Hidalgovih kategorij; udeležence prosite, naj dvignejo roko, če se jim zdijo pojmi, navedeni pod to kategorijo, najpomembnejši pri opredelitvi njihove kulture. Preštejte vse odzive in številko napišite na papir oz. tablo ob naslovu kategorije. Bodite zelo jasni, da gre za pomen pri definiranju *samega sebe*, ne za načine, na katere nas definirajo drugi ljudje.

Občasno bo udeleženec (ali morda dva) izbral "konkretno" ali "vedenjsko" raven, praktično vsakokrat pa bo velika večina udeležencev izbrala "simbolično." Ko boste razpravljali o vsaki izmed kategorij, tiste udeležence, ki so posamezno kategorijo izbrali, povprašajte po tem, čemu so jo izbrali, tiste, ki je niso izbrali, pa spodbudite k razlagi tega, zakaj ne. Ker bo večina ljudi izbrala "simbolično" raven, jih ne pozabite izzvati z vprašanjem, zakaj je ta raven pomembnejša od drugih.

Sledi "aha" trenutek...

Po razpravi, zakaj je "simbolično" za večino ljudi najpomembnejša kategorija, se vrnite k seznamu. Številna vprašanja bodo spodbudila zanimiv pogovor:

- katero od teh postavk (v katerikoli kategoriji) uporabite za "kulturno" razumevanje nekoga, ki ga spoznate?
- Je vaš poskus razumevanja drugih v kulturnem smislu skladen s tem, kako želite, da vas vidijo in razumejo drugi?
- Katere sile v naši družbi prispevajo k naši poenostavitvi drugih kultur, čeprav sami ne želimo biti definirani poenostavljeno?

6. **Nadomestna skladnost v pojmovanju za skupine učiteljev.** Ko ste zapisali, koliko udeležencev se je najbolj poistovetilo s posamezno kategorijo, in se nato pogovorili o zgornjih vprašanjih, pogovor zasučite v izobraževanje. Na katere od teh kategorij se osredotočite vi kot izobraževalec/učitelj, ko želite poučevati multikulturno? (To vprašanje bo pri mnogih udeležencih sprožilo "aha" trenutek. Dopustite nekaj trenutkov, da se to zgodi.) Kako poskuša biti izobraževanje na splošno "multikulturno"? Kateri so vidiki ali razsežnosti kulture, na katere se osredotočamo, ko poskušamo biti "multikulturni" v naši učilnici? Je to skladno z opredelitvijo, za katero vemo, da si jo ljudje želijo zase?

To je še posebej udarno, če vemo, da je določena šola (ali okrožje) obtičala na ravni multikulturnega

razvoja, za katero so značilni "dodatno" ali "junaki in prazniki". Mnoge šole imajo multikulturne festivale ali prireditve in temu pravijo "multikulturno izobraževanje."

7. **Zaključek.** Za konec te vaje lahko spodbudite razpravo o tem, kako lahko udeleženci svoja pojmovanja naredijo bolj...dosledna. Poudarite, da ta vaja ni namenjena temu, da bi kogarkoli obtoževali; namenjena je temu, da se zavemo oz. poudarimo, kako nas lahko različne sile, od medijev do naših lastnih izobraževanj, premaknejo nazaj, ko mislimo, da doživljamo napredek v razvoju samega sebe in družbe. Pogovori, ki se razvijejo iz te aktivnosti, lahko trajajo 10 minut ali preko ene ure, odvisno od tega, kakšna vprašanja postavljate in v katero smer greste.

Nasvet moderatorjem

Kot pri ostalih dejavnostih je tudi tu kratkoročno in dolgoročno ključnega pomena, da potrdite stališča udeležencev. Če se raje opredelijo na konkretni ali vedenjski ravni, jih ne izzivajte neposredno. (To se lahko zgodi pri nekaterih mlajših skupinah udeležencev.) Zaradi te dejavnosti se nekateri udeleženci počutijo ranljive, zato je pomembno, da tega ne stopnjujemo do mere, ko ne bodo več želeli sodelovati.

Ta dejavnost je še posebej dragocena in uspešna v skupinah aktivnih ali bodočih učiteljev in udeležencev, ki delajo v neprofitnih organizacijah s programi "raznolikosti", saj (do neke mere) pomaga razjasniti "multikulturalnost". Ne pozabite, da obstaja mnogo knjig in pogovorov o multikulturalizmu, ki le-tega še vedno predstavljajo kot "dodatek" ali multikulturni festival. Ta dejavnost udeležence izzove, da o takšnih poenostavitvah in o svojih "multikulturnih" praksah ponovno premislijo.

Aktivnost je tudi odlična priložnost za vzpostavitev povezave med kritično pedagogiko in multikulturnim poučevanjem. Proces poudarja dimenzije raznolikosti in kulture med ljudmi v prostoru.

To ponazarja dejstvo, da so najpomembnejši viri multikulturalnosti udeleženci sami; namesto, da poskušamo s posebnimi praznovanji ali aditivnimi pristopi določiti, kaj je zanje kulturno pomembno, je naša odgovornost ta, da jih pritegnemo v pogovor in jim omogočimo, da se definirajo.

Vir (APA)

<http://www.edchange.org/multicultural/activities/multicultural.html>

Priloge

-

Prispevalec

KU Leuven

CC - Priznavanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>

Razumevanje globine in širine "multikulturnega". Pridobljeno iz

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni potrditve vsebine, saj le-ta odraža zgolj in samo stališče avtorjev; zato komisija ni odgovorna za kakršnokoli uporabo podatkov, ki jih ta publikacija vsebuje

<https://posttraumatic-integration.eu/>